

A Felvidékről kitelepítettek emléknapját minden év április 12-én tartják a magyar Országgyűlés 2012-ben meghozott határozata alapján.

2019. április 13-án, szombat este az M5-ös csatornán láthattuk az Emberek az embertelenségben - Két hazát adott végzetünk... magyar dokumentumfilmet.

A film Lelkes Lajos és Istenes László Udvardról deportált családjának történetét idézi fel. A filmben Vadkerty Katalin történész beszélt a reszlovakizációról és a szlovák iskolákról. Ezekhez a témákhoz szeretnék hozzászólni.

Rövidített idézetek a Wikipediából:

Beneš 1945. augusztus 2-án kiadott 33. elnöki dekrétuma járt a szlovákiai magyarság számára a legsúlyosabb következményekkel. A rendelet automatikusan megfosztotta őket állampolgárságuktól, ami a nyugdíj és más állami járadékok megvonását, az állami alkalmazásból való elbocsátást is maga után vonta. Betiltották a magyar nyelv használatát a közéletben, kizárták a magyar hallgatókat az egyetemekről, feloszlatták a magyar kulturális egyesületeket, befagyasztották a magyarok bankbetétjeit. Lehetővé tették és szabályozták a németek és magyarok földjeinek elkobzását, melyekre cseheket és szlovákokat telepítettek.

A reszlovakizációs folyamat, vagy „visszaszlovákosítás” azt jelentette a csehszlovák értelmezés szerint, hogy az előző századokban elmagyarosodott szlovákoknak lehetőséget adtak visszatérésükre az anyanemzethez. Az elvet már 1918 után megfogalmazták, de tömeges alkalmazására csak a második világháborút követően került sor. A reszlovakizáltak visszakaphatták állampolgárságukat, kihúzták őket a deportálásra és áttelepítésre kijelölt listájáról és visszaadták elkobzott tulajdonukat. A felvidéki magyarok jelentős része végül beadta a derekát, hiszen felmérte, hogy az állampolgárság hiányával járó teljes kiszolgáltatottság milyen nagy veszélyt jelent. 719 településről összesen 423 264-en kérték a szlovák nemzetiség megadását, ebből összesen **326 679 személyt nyilvánítottak szlováknak.**

Így is mintegy négyszázezer magyar maradt a csehszlovák állam területén, akiket a kormány eleinte ki akart toloncolni Magyarországra, majd mivel terveit végleg szétfoszlatta a párizsi békekötés 1947 elején, komplett tervezetet dolgozott ki a magyarság széttelepítésére és asszimilációjára nézve. Ez azonban a kommunisták hatalomátvétele miatt nem valósulhatott meg.

A kommunisták 1948-as hatalomátvételével a kisebbségeket sújtó intézkedéssorozat lendülete megtört. **Már 1948. október 25-én biztosították a magyaroknak az állampolgárság visszajuttatását hűségeskü fejében.** A reszlovakizációs nyilatkozatokat csak 1954-ben érvénytelenítették. (A hűségeskütevőről Vadkerty Katalin nem beszélt.)

Eddig az idézet.

Ekkor a legtöbb reszlovakizált magyar „visszamegyarosodott”. Tehát különbséget kell tennünk a reszlovakizált magyarok (Csicsón csak egy töredéknyi volt ilyen) – helyzetük miatt őket sem lehet elítélni – és a hűségeskütevők között. Meg kell értenünk, hogy az itteni magyarok a fentebb említett szankciók elkerülése végett és hogy a szülőföldjükön maradhassanak, kénytelenek voltak vagy reszlovakizálni vagy hűségesküt tenni.

A magyar iskolákat bezárták és helyette szlovák tannyelvű iskolákat nyitottak. Így volt ez Csicsón is. Emiatt a csicsói gyerekek közül sokan befejezték az iskolába járást. Ezért van néhány akkori iskolás korosztályú embernek csak négy, öt osztályos iskolai végzettsége. Néhányan nem hivatalos magyar nyelvű oktatásban részesültek. Így oktatta a helyi plébános a filmben szereplő családok egyik otthon maradt tagját Udvardon. Csicsón Papp Géza tanító tanította nem hivatalosan a magyar gyerekeket. Nagybátyám, Nagy István Kolozsnémára járt Tóth Mihály tanító elé. Később, úgy hiszem, ezeket az éveket elismerték. Végül voltak olyanok, akik szlovák iskolába jártak. 1953-ban, amikor Csicsón ismét megnyílt a magyar iskola – a szlovák pedig bezárt – ezek a gyerekek minden probléma nélkül és természetesnek véve, a magyar iskolában folytatták a tanulmányaikat. Sajnos, biztosak lehetünk benne, hogy voltak helyek, ahol ezek a tanulók szlovák iskolában maradtak, amiről Vadkerty Katalin beszélt a filmben.

A képen végzés látható arról, hogy nagyapám és családja a húségeskü letétele után visszakapták az állampolgárságukat.

Okresná správna komisia v Komárne.

Císlo: 216/4 4985

V ý m e r.

..... *Ľudovik* narodený dňa *1. marca 1875*
v *Ličove* okres *Komárno* bytom
v *Ličove* a jeho manželka *Mária*
rodená *Kollar* narodená dňa *04. apr. 1882*
v *Kl. Nemec* okres složili
dňa *14. Feb. 1949* sľub vernosti Československej republike
podľa § 1 zákona zo dňa 25. októbra 1948 č. 245 o štátnom občianstve osôb maďar-
skej národnosti a nadobudli tým
československé štátne občianstvo.

Súčasne nadobudli československé štátne občianstvo ich neplnoleté deti:

..... nar. dňa
..... nar. dňa
..... nar. dňa
..... nar. dňa
..... nar. dňa

za ktoré složil sľub vernosti ich otec-matka.

V *Komárno* dňa *14. Feb. 1949*
.....
..... prednosta úradu ONV
..... prednosta ONV

Pravda, Komárno. 49-298

Nagy Amália, 2019. április 14.